

Het laatste nummer van *Gedragstherapie* na een bewogen 2021 is een themanummer, en wel over CGT bij oudere volwassenen. In dit nummer staat het snelst groeiende deel van de Nederlandse populatie centraal, de oudere volwassenen. In Nederland zullen in 2030 meer dan 4 miljoen inwoners 65 jaar of ouder zijn, en hiervan zijn er naar schatting 1,2 miljoen ouder dan 80 jaar. Dit wordt ook wel de ‘dubbele vergrijzing’ genoemd. Deze veroudering van de bevolking leidt tot grote uitdagingen op vele sociaal-maatschappelijke terreinen, en dus ook op ons terrein, de geestelijke gezondheidszorg. In dit themanummer nemen wij, Richard Oude Voshaar en Gert-Jan Hendriks, de gastredacteuren van dit nummer, u mee in verschillen en overeenkomsten tussen patiënten ouder dan 65 jaar en jonger dan 65 jaar wat betreft diagnostiek en psychologische behandelingen van de meest voorkomende psychische stoornissen.

We starten met een bijdrage van onszelf over verschillen in diagnostiek en presentatie van angststoornissen en depressies. De herkenning van angststoornissen en depressies bij ouderen is complexer en gebrekiger dan bij 18-65-jarige volwassenen met deze stoornissen en draagt mede bij aan een lagere verwijzratio voor gerichte psychologische behandelingen. We vervolgen met een bijdrage van Bas van Alphen die een aantal praktische handvatten aanreikt voor de diagnostiek van persoonlijkheidsstoornissen bij ouderen. Daarna beschrijven Noortje Janssen en Marcus Huibers hoe gedragsactivatie ingezet kan worden bij de behandeling van ouderen met depressieve klachten. Zij constateren dat deze zeer geschikt is voor toepassing door de verpleegkundig ondersteuner in de huisartsenpraktijk. Ouderen komen gemiddeld vaker bij de huisarts, met somatische klachten, dan jongere volwassenen. We vervolgen met een bijdrage van Tanja Su, Noortje Janssen en Patricia van Oppen over hoe de gebruikelijke cognitieve gedragstherapie voor depressieve stoornissen met enige aanpassingen effectief ingezet kan worden bij ouderen. Life Review, ook wel reminiscentietherapie genoemd, is een bewezen effectieve, gestructureerde, korte psychologische behandeling waarbij het narratief van de depressieve oudere patiënt centraal staat. Gerben Westerhof en Ernst Bohlmeier beschrijven op inzichtelijke, aansprekende wijze deze interventie. Gert-Jan Hendriks, Noortje Janssen, Rosanne van den Berg en Richard Oude Voshaar vervolgen met een overzicht van de effecten van cognitieve gedragstherapie bij ouderen met angst- en dwangstoornissen en PTSS, en benadrukken dat er geen enkele reden is om op voorhand de reguliere CGT op grond van enkel de leeftijd aan te passen. Denise Hanssen en Dorine van Driel laten zien dat cognitief-gedragsthera-

peutische interventies zich prima lenen voor toepassing bij ouderen met zowel verklaarde als onverklaarde somatische problematiek. We sluiten af met beschrijving van de toepassing van schematherapie bij ouderen met persoonlijkheidsproblematiek door Silvia van Dijk en Martine Veenstra. Hun uitgebreide casusbeschrijving illustreert hoe ook op oudere leeftijd hardnekkige, maladaptieve patronen met psychotherapie kunnen verbeteren.

Met dit themanummer hopen wij een lans te breken voor systematische toepassing van de gebruikelijke psychologische interventies bij de meest voorkomende psychische stoornissen op oudere leeftijd.

Veel leesplezier!

Gert-Jan Hendriks
Richard Oude Voshaar
gastredacteuren